

LUULE.

MARIE HEIBERG.

A 4384

V. KANGRO-POOLI
KAANEILUSTUS

LUULE

~~Marie Heiberg~~
MARIE HEIBERG

LUULE

Postimehe

POSTIMEHE TRÜKK
TARTUS,
1913. A.

ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nlm.
Kirjencuseuseumi
ARHIIVIAAMATUKOSU

1970 : 6726

MARIE HEIBERG

1904—1913

Mu luule.

Sa avaruse kodus asud
mu luule — lumivalge luik
ja supled päikse kiirtes, kasud,
kus unub surm, nõrk elu tuik.

Ei ole neid, kes sinna läävad.
Lai, puhas, sinine su tee,
see — kuni tähed taha jäävad, —
viib igavesti kaugele.

Ei hädaorus olla võigi,
siin ajad on kui ahelad,
kus mure toidab, katab kõiki.
kesk eluvõitlust viletsat!

Siit tähti poole igavikku
mul eksib hääbuv mõttelend
ja valus — s'uga vastastikku
ma võrdlen mõttes iseend!

Mina.

Ma leidsin sind. Ei enam ära tunnud,
nii haavatud ja alandatud sa
kui kuningas kui teda orjad sunnud
aujärke vahetama maanteega.

Kus rüütlid maha jätsid ta kesk ohtu
ja äraandsid kõrged aated siis —
ta pidi kannatama ülekohtu
ees vaikides — kuis võimetute viis.

Võib olla, et hing otsides ühtainust
läks sinust mööda oma murega,
sai vale teele võrgutatud vainust
ja unustas kord oma Jumala.

Mu hinge aladel nüüd tõused üles
sa sirgelt elumure suuruses
ja otsid omi tähti taeva süles . . .
Ma leidsin sind, mu Mina, leinates.

Lapselik unistus.

Kõrgel maa kohal põhjatu sinine laotus,
tähed rändavad päewad ja ööd.
All mu nooruse aastad, mu aadete kaotus,
palju püüdmisi, valusid, tööd,

Minu laulus on jäänud üks unistus järgi,
selle igatsus ilutseb veel
ja mu soov punub päikese kiiredest pärgi,
tõttab ilmade otsatul teel.

Mind ju lapsena vangistas tähtede vaatus.
Sinna ülesse ihkasin siis.
Alla hauda viib inimlik, sunnitud saatus —
palju ennegi otsijaid viis.

Leidge üles need lendavad valguselaevad,
millest lapselik unistus näib!
Teile avatud on kord siis tähtised taevad —
nagu pühalik muinasjutt käib.

Kui jõudvad maa pääl aastamiljonid.

Ma metsa aluses lään üht teerada
ja imelised mõtted meeles mul.
Kuis võisin lapsena ma unistada
siin üksi olles õhtul, hommikul.

Siin noor mets nüüd, kus läksin puusse pikka,
et ladvast kaeda üle oru, mäe,
meel mõtles kergelt üle metsa ikka
ja kaugemale, kuhu silm es näe.

Ma põlvitan kesk tihnikut, teen rada
ja palukvarsi murrann sambla seest.
Eks kasva kasvu aastal arvamata
kui igatsusi minu südamest.

Viin kodu teid, oh kallid — mõned ajad!
Kui jõudvad maa pääl aastamiljonid —
on teised kasvud, laulud, ilmarajad.
Kes tunneb meie aegseid saatusid?

Ma metsa aluses lään üht teerada
ja haljad palukvarred armsad mul.
Kas võidaks tulevikus imestada,
mis väärtus minevikus elatul!

Tee kodu viis . . .

Sul kinni väravad, säält läksin mööda.
Ei vilkund tuld. Üks ootus — surra veel.
Hall taevast nuttis. Kurt kesköö sai ligi.
Üks ideal kui kadus minu teel.

Ja pimedus säält haigutas kui kuristik.
Õõ ümber leinaloor kui ligines ju igavik.

Ma jätsin Sulle oma igatsuse,
mu sõber. Mure — ilmas üksinda.
See sünnib tuhandete südames
ja kaebab uue elumõttega.

Kuid hirmus hing — kui kuratlikku hirvitust. —
Ma üksi imestasin suve õõd ja iludust!

Nurm õitses, lõhnas. Rääk suiviljas hüüdis.
Koit Amarikul' kumas kauguses . . .
Ei mingit soovi. Hinge rahu püüdis.
Nii ilmas mitmed läävad rännates . . .

Kaks punast tuld m'ust vuhisesid mööda siis. —
Läks suitsev rong kesk udu õõd. —
Tee kodu viis . . .

Hilja.

Kostab mööda minejate sammu kaja.
Läbi uulitsate mürina
minev, tulev rong, see huikab üle aja.
Olen õõl ja päeval üksinda.

Kuulen väljas vannub mees, ja naise
alandatud hää all manitseb:
„Tule, lasen sisse sinu vaese!“
Nagu vangis vaim mul vananeb.

Vaikus, Äkki häbemata hüüab
sajatuse sõnu joobnud mees.
Hulkuma ta läab. Hirm hinge püüab,
seisan hilja elu oote ees.

Leinalise öö.

Lään viimsel teel. Linn, elu jäi, — ei taha!
Ma lendaks ilmaruumis lõputa.
Kui ämarduva tähe jätaks maha
Mu vaese õnne, vaese mure Maa.

Kui virvendavad, leegitsevad tähed
kesk igaviku õue avarat,
ei meelet tuletada — kuhu lähed
ja milleks surma, elu ihaldad?

Võiks heita hingest nõutuse ja hoole
kui inimlikud ikked unuvad.
Kui tiivul — jõud viiks igaviku poole,
kus olemise piirid otsatad.

Kui juhused säääl mind ka surma viivad!
Kuid hinges koidab jäädavuse aim . . .
Las' vabaks suure igatsuse tiivad
mu rinnast saavad, vangist pääseb vaim!

Mu ümber leinalise öö. Ei lähe.
Ei tea, mistarvis, milleks elan veel!
Ehk on uus teadus, tõde, mille tähe
näen kauguses ja rahu leian teel.

Õhtu sumiseb . . .

Õhtu sumiseb nõiduvalt . . . Ämaral pingis
istuvad mehed ja naised ringis.

Keelmata tooredgi sõnad säääl käivad —
salajad mõtted pilkudes näiwad.

Sinises taevas on säravad tähed
õrnuse hiiigel — kui üksinda lähed!

Elumõte.

Kui kõigest elust lahti olemine
mul sügisene tunne südames.
Pää kohal kauge päike, taeva sine
ja rändav tuul, mis ohkab lehtedes.

Teed käin poolkoltund metsi, välju vahel.
Pool nurme valmist vilja rõugus ju,
kuid tööd on veel siin küllalt teha kahel,
kel jagada kõik pole võimatu.

Oh raske töö ja raske elumõte,
mis alla painutab mu uhke pää.
Mul tänamata iga ettevõtte
niikaua kuni luule tõeks ei lää.

Kes tõusta võiks küll miljonite seas
ja muuta rasket mõtet, rasket tööd?
Näen, sinendavad ajad seisvad reas.
Mil tuled sa, ei tea päeva, ööd!

Ja ometi ükskord!

Ja ometi ükskord pannakse
sul käed risti rinnale
ja vaikib ühtlasi hirmus ja hää
su südame elu viis!

Ehk elu on sulle kui kõrbe, kui jää,
et raugedes viimati kaduda hää.
Ehk võitlusest kahju, kus võitu näib
ja lootus veel lõpmata kaugele käib. —

Kui jääd'vad tähed taeva teel
on aated hinges elule veel.
Ja ometi ükskord pannakse
sul käed risti rinnale!

Kui lill suri.

Keskhommik, hall udu kaob väljal, all orus.
Lehti langeb ju koltunud puilt.
Mets mõttes nii seisab kui nuheldud norus!
Meeles unistus minevalt suilt.

Kui tasa mu kõrvu kurb ohke säääl heljub:
maha närtsinud lill laseb pää!
Laul hääbuvast ilust mu tunnetes peljub:
ega igavest' midagi jää!

Hilisel sügisel.

Vaiksed, lagedad väljad täis rõukusid. Vilja
kõrs koltub. Maal rehtesid pekstakse hilja.
Musta, künnetud nurme pääl varesed käivad,
Sää! maokesi mulla seest otsima näivad.

Mõni ilveslill üksikult valendab niidul.
Kuis hommiku päikene tuliseil piidul
koites tõuseb! Maa külmatand kõvaks kui raua
kurb, lumeta sügis, mis kestab ehk kaua.

Läheb soo maadelt suvele järele ikka
must kure parv reas all pilvi teed pikka
mere üle, maa üle, kus igavus asub,
kus okasmets kesktalve jäätuses kasub.

Enne lume sadu.

Kuidas sügise talve ju ootab,
metsa ääres on raagus puud,
ladvad udusse sirgunud üles.
Lume pilved — ei musta muud.

Jõu ta imes ju enese sisse,
suve unenõo varju viis
loodus koltunud ämaral õhtul.
Üksi tunneb hing ennast siis.

Ja ma uitan, ei teagi, kuhu?
Suvest unistust otsin teel.
Aga asjata! Kauge õõ taha
luiged lauldes lähevad veel.

Talve õhtul.

Mu aknal õitsvad lumelilled valged
ja akna taga raagus kase puu
on härmatanud, varjab täiskuu palget.
Lill laual — suvest saadik — sonib suu. —

Ehk kusgi, kaugema planeedi pinnal
on kevade ja ilm on suur ja noor.
Siin sureb igatsuse lill maa rinnal
ja kostab kaeblik elu laulukoor.

Ma vaatan eemal põlevasse ahju,
sõeks hõõguvaks on muutund kase puud.
Kuis kõigest kadumisest on mul kahju!
Lein leegis kirjadele annab suud.

Ma nutan nende mälestuste üle.
Õõ on nii must kui minu minevik.
Mu tulevik — kuis avab oma süle?
Päev homme — valge, sinine ja pikk!

Laul ilma sõnadeta.

Sa mängi laulu ilma sõnadeta.
Ma kuulan kaugel Aja helinaid.
Maaailma päike särab külmal lumel.
Hing, lumivalge igatsuse said!

Tõeks lähevad kõik aimdused, mis sala
Kui ootel südamesse sünnivad.
Kui püha vaikus, rahu suur kui taevas!
Kesk sinist õhku süütauses nad.

Oh, õnnistatud hingeline elu!
Kui lootus, igatsus on olemas.
Kui ärasalgav kannatus, suur valu
maad paradiisiks meile pühendas.

Sa mängi laulu ilma sõnadeta.
Ma kuulan kaugel Aja helinaid.
Surm, armastus ja elu läheb mööda
Hing, lumivalge igatsuse said!

Üksik täht.

Läbi musta pilve see
vilgub säääl, kus linnutee
talvise õõ hõbe vilus
üle härmas metsa ilus
üksik täht, kust päikene
helgib lumes ilmale.

Mitme virvendusega
kaaslane, sa, kaugel maa?
Tühja ilmaruumi vahel
seob sind igaviku ahel
päiksega — sul hiilgav lend
lõpmata. — Arm seob nii end.

Kuid ta on mu elu a'a —
kaugel sihi tähena
ülendav kui kõrge vaade,
kättesaamata kui aade,
Arm luulet aiman ma
kaugel tähel üksinda.

Palve.

Põhjas vilu õõ. Hall taevas üle linna.
Veerand üks lõi Raatuses ju kell.
Tuled kustuvad. Kuu kõrgel paistab sinna,
Kus on tema haud, — hing hääbuv, hell!

Nõrk planeedi paiste, — minu tuba pime,
akna varjud seinal raamidest.
Ajad, lendvad valgused, — ei teed, ei nime!
Surev igatsus mu südames.

Muusika säääl kostab unistavalt ikka
Oh, maa lapse vaikiv naer ja nutt!
Siis kui tuleviku teadus tõuseb pikka —
sust ei kõnele ka muinasjutt.

Meeles mineviku pildid pikas reas
ja mul on kui näeksin kõike ma.
Suurelt seisvad elumõtted teiste seas,
tagaseinaks taevas kaugena.

Jumal, usk, mis selged äkki üksilduses,
teie päralt terve elu and.
Minu palve — imelises igatsuses —
sõnata — kui soovi sini rand.

Hing otsib üles teed.

Mu üksik tuba ämariku valgel.
Kui rägastik all korstnad, katused.
Ma istun akna ees — tuim tüütus palgel.
Kui hilja varjus päeva matused!

Ei läinud aegasid, ei päevi leina,
mis halli, viimsena kord puhkavad
kesk minu haa kitsast nelja seina
ja surma vaikust, mulda langevat.

Kesköösel virvendavad tähed kaugel —
kui paleused, püüded, igatsus.
Kaob rahutus mu kahvatanud laugel.
Hing otsib üles teed, kus Jumalus.

Aeg läinud mööda . . .

Aeg läinud mööda — lennatades luulet,
eit laulab haual leinaliste viit!
Neid nagu elavana näed ja kuuled,
kes ammugi on hävinud ju siit.

Ei ole kurtjaid kalmudel ka kaua.
Kui kuuleks kaduviku kauget häält:
„kes elavana astub päälpool haa,
on saja aasta pärast kadund säält.“

Kui kurvad, külmad ristid ümberringi!
Oh, igavene Jumalus ja usk!
See rahustab siin rõhutute hingi.
Mul lahkub südamest üks tume tusk.

Haua vahedel.

Rong huikab üle surnuaia.
Rong ruttab ilma edasi.
Ma haa vahedel käin eksi —
tuhm, kaugel tähti valgus nii.

Meest lõhnab õitsev rukkis narmel
ja uimastavad sirelid,
kõik unistavad armastusest,
mis täidab ilma kaugusid.

Ma haa vahedel käin eksi.
Kas leian õige elutee?
Siin palju kannatusi kustus
Ja süütus südamesse.

Enne ja nüüd.

Sa olid kaua väikene laps
ja mõistmata unistaja.
Tõtt, hädust ja ilu sa ihkasid
ja kauguses kutsuvat kaja.

Nüüd oled sa tõsine võitleja,
kaed elumurele silma,
näed ilma hädade lõpmatust
ja valude vaevatud ilma.

Su sõber kui sätendav päikene
jäi kauguse võlvis õõ varju.
Teed üles ei leidnud hing väikene,
ei näinud ta tähtede harju.

Nüüd oled sa hädaga kihlatud
ja võidavad elutõed valjud.
Kuid ära neid ilmi sa unusta,
suurt tõde — kui enne sind paljud!

Oh, ärka unistusest!

Oh, ärka unistusest! Vaata tõde
Ja eluvõitlus seisab sinu ees.
Su luule nagu halastaja õde
ka osa võtab ilma hädades.

Ja elu kohiseb kui meri kaugel.
Noor, palged õhkuvad sul oodates.
Ju tormi õösid — kahvatanud laugel —
näed mõttes hirksamates kujudes.

Teomehe unenägu.

Maa pinnal kuivanud, tükline muld
jalgade vastu lööb kändjal kui tuld.
Sinab lai väli ja väsitab jõudu.
Keskpäine päikene põletab põudu.

Lokku siis löödi ju lõunale sääli.
Orjad on ootanud väljade pääl
uniselt, aegajalt, lõpevat lööki.
Madalas majas saab jooki ja sööki.

Lahja leent naine ta lauale toob,
külma vett kaevust mees pääle siis joob,
puhkama heidab. Kuid unenäo viivul
tõuseb ta vabadus valguse tiivul.

Lossi ju ahnitsev tuleleek sööb!
Issanda pikne kui rängasti lööb!
Viimne päev — ahatab hommiku süle
vaevaste orja töö väljade üle!

Teomees sääli jällegi künnile käis.
Unenäos uskmata tõsidus näis.
Enam veel tundis ta aegade õudu.
Mürises mõisa täis tööd ja täis jõudu.

Varemetel.

Maa põue on müürid ju vajumas eel,
puud kasvavad jõudsasti tanuma teel
ja tihenev männimets kumendab ees, —
ei varajat rada lää künnile mees.

Ei peeta siin pulmi, ei matuseid ka.
Kuis peeti — nii tumedalt aiman nüüd ma.
Sest kustunud mälestus, lootus ja arm,
ka elule vaikinud saatus on karm!

Kuid kaugemal metsas on mehed ju tööil.
Nad saagivad päeval, tuld süütavad ööl.
Ja tugevais kätes on elu ja ramm,
säält kostavad võimukalt lõõgid ja samm.

Küll langevad ükskord ka uhkemad puud,
kord lagedas taevas näed kumavat kuud.
Ja raiesmaal helendab valguse kuld,
kus tehakse uuesti kütise tuld!

Rahu.

Vagu jäi vao kõrvale
mustasse, niiskesse mullasse.
Õhtu — ju halli udu vool
nurmele nihkub säääl soode pool.

Magus kevade lõhnav õõ
maksab kündjale külvi ja töö.
Hingama kutsub ilus ta
kodu, mis piiratud metsaga.

Ämara valgel minemas
kündja, kes külvi töö lõpetas,
tunneb lõpmata Rahu teel,
kastes õõ taeva all käivat eel.

Väljadel.

Lään hilja unistades, mõttes . . .
Neid kohtasid ma tunnen veel,
kus ükskord kahekesi tõttes
me puhanud ja käinud teel.

Raad lahkusid meil keset lume.
Nüüd Sul ja mul on oma tee, —
kus taevas raskemeelne tume,
ei meelest ära lähe see.

Õõ selge, jahe kevad vara . . .
Kurb ammuaegne arm mull' näis . . .
Hall taevas tähti poetab ara,
linn eemal elukära täis.

Nüüd kõik nii vaik ja mure mõttes
siin minu ümber ja mu eel,
kus ükskord kahekesi tõttes
me puhanud ja käinud teel.

Laul mu armastusele.

Laul mu armastusele, —
hinge igatsuse luule,
mida Sa ei mõista, kuule,
mis on püha enesel.

Vaikselt üksi käime siis
nii kui tähed kesköö taevas . . .
Et veel kostaks elulaevas
laulud armastusele.

Tempel.

On üles minna kõrge läwi,
Kus tundmustele templi saal.
Kui kerjus seisan trepi astmel.
Mu meeles pühaduse maal.

Kuid ukсед lukus — avamata.
Hing sügav saladus on sul —
Üht ütlemata armastada.
Teist iialgi ei ole mul.

Ma tulen siia palvetama
Kui kõrbest usurändaja.
Kesk igapäevast elu seisab
Mu tempel lukus ustega.

Elu teatris.

Ei taha elutõde üllatavat.
Eesriided, sõber, alla langeta!
Hää olla vait. Kas tunned unistajat,
kes lepib mängimata osaga?

Teatrilikku midagi ei taha,
ei draamat, ega naljamängu ma.
Ju nägin küll, Eesriided lase maha
ja puhka ise vaheajal Sa!

Oh, suudaks kinnisilmi aega viita
niikaua kuni vältust vaatustel.
Ei ole põhjust laita, ega kiita —
kui igavene üksus enesel.

Ühel ööl.

Õõ vaikus oli ümber hääleta
ja pimedus, kus tunded eksisivad
ja mõtted mure tiibu lehvitivad.
Hing kaugenev ja osavõtmata.

Me teine teisel' sõnalausmata —
kui elukaal näis seisvat ühetasa, —
üksteise na'al ei tunnud ikka kaasa
ja lahkusime viimaks võõrana.

Tusk.

Ühtainust unistuse ilma
kuis lapsena sa nägid eel, —
nüüd mustas mures paistvat — silma!
Ilmsüüta armastad ju veel.

Kuid piinab öö ja päeva vahel
ja teisega jääb muutmata
üks igatsus, mis hingel kahel
jõi jagamata — üksinda.

Päev.

Päev tuleb ja ilmub kui ajaleht
ja vananeb värskuses ruttu.
Mis hommikul oli veel ilus, eht —
ju õhtul toob leinalist nuttu.

Nii meie mõtted ja kunstid ja mood
kui päevase lehega lisad,
kus nooruse aated ja armu lood
ja vaimlised voorused visad.

Kuid aegade arvustus järke jääb
ja teadused tulevad taga
ja lühike luule ka lehesse läab. —
Kõik lugeja — Mõte, sa jaga!

Elumure.

Ja magan maas nii sügaval
kui maetud elumure all,
mul unenägu päikene
ja roosid, õitsew kewade.

Ei ärata nad iial mind,
ei iial tuksu rõõmus rind.
Ja elu — sinililleke
ju wariseb mu kalmule.

Kus igaviku rannale
ma olen matnud lootuse,
säälmagan maas siis sügaval
kui maetud elumure all.

Kuis kardan ma . . .

Kui äkki otsas mu õnne lootus,
ja ammuaegne arm mu südames,
jääb tuhandese täheline ootus.
Ei suured sihid kõigu kõrguses.

Kui kustuvad mu ettekujutused,
mis veel täis värvisid ja võimisi
ja mille imelikud ilmutused
on kõik — kui mul ei ole midagi!

Kui kardan ma, et vale vaikselt rusub
mu pühamadgi püüded põrmusse.
Kuid hing, mu hing veel igavikku usub,
kui helin liigub tähelt tähele.

Troost.

Su uhke vaim saab kanged kotka tiivad,
ei ole vang, kus valvab viletsus.
Sest tead, kuhu saatuse teed viivad
ja tead, kus asub õnn ja õnnetus.

Ja aimad, kuhu igavesest ajast
viib elu liikumise sihi joon,
mis järele vaim võrsub mulla rajast
ja tõuseb valitseva tõe troon.

Ja oled üksipäini igavesti,
kui teise järele ka igatsed
ja eluteed peaks käima kahekesti,
sa üksi Jumalale lähened.

Su uhke vaim saab kanged kotka tiivad,
ei teda maha murra maine taud.
Kui kuulsust, leina teised kaasa viivad,
kesk unustust võib olla sinu haud.

Oud.

Meelest iga elulise mõnu
ajas kohutav ja õudne jutt,
tahtmata ma kordan sala sõnu:
„Kõik see oli ette teatud.“

Määratu on olemise mõte,
minu ees külm, kaugel igavik,
tühi näib ka suurem ettevõtte,
eluaja kütke kindel, pikk.

Kas see õud on elu teadmatuses?
Või ehk aimab hing veel kaugemat?
Armastus võib üksi igavuses
Kaunistada kõike kaduvat.

Painajad.

Toas põleb lamp ja ärkan ma kesköödel.
Keegi seina taga klopib ja
ohkab, hoigab. „Tuul vast taevavöödel,“
mõtlen endas, uinun magama.

Unes mina näen, et nemad valgeis rüüdes
tuppa tulevad. Kui virwel ma
kuulen sosinat. Kuid üles tõusta püüdes
tunnen, et mind rõhub painaja.

Voodis leian end ma raskes rammetuses,
olen ärkvel, kuulen hingamist:
„Seina taga naabrid läheduses
magavad. — Nüüd uni tuleb vist!“

Uinusin. Kuid aimamata sunnil
unes ülestõusma pidin ja
käima mööda tuba kesköö tunnil,
omas süngis võõrast nägema.

Ukse avasin. Ei näinud naise jume,
kisendan: „Kes sina oled siis?
Minust tagane!“ Läks sale blond, jäi tume
juukseline, kellel kahtlev viis.

Kisendama pean: „Ja kas oled sina?
Minust tagane!“ Ja käega hoian ust.
Aga oma unist kisa kuuldes mina
otsekohe ärkasin siis just.

Venus.

Ja Venus laotas välja uduloorid
ja oli säääl, kui poleks olnudgi,
Üht laulu laulsid jumalikud koorid:
„Toob tema armu sulle tagasi.

Sest tahtes ainult jumalik ta vägi,
ei tunne leinalikku aja viit
ja palvetajaid, keda tema nägi,
on igal ajal aitamas ta siit.“

„Oh keelatud mu tung ta poole ära
ja vale naer toob nukrust hingesse
ja tuska tundmustesse. Tume sära
mu silmis hiilgab igatsusele.

Ma mängin kurba, igavuse viisi
ja armastan üht üksi õnnetult.
Näen esialgset, kadund paradiisi
ja vanaduse varju varakult.

Küll puhas igatsus mu elu algel
kui Venus, sinu lumivalge loor.
oh peida pisarad ja piina mu palgel
ja halli vanaduse mure voor!

Mind mähkisid sa leinalinikusse,
kus nõrgus mineviku teel mu nutt.
Pikk piina tee viib surmatihnikusse.
Ei uus see mõte — sinna poole rutt!

Kuid tungil tema poole langeb aimus
su altarile ohvriks ihaldus.
Ja kustumata tule süütab vaimus
ja luules Venusele armastus."

Maailma kurbtus.

Maailma kurbtus pärlides ja siidis
käib uhkes pidu saalis oma teed
ja kannatusi tundes valgeis riidis,
ta hinge muret tunnistavad need.

Ja rõõmustusi pettes paistab ilus
ta tumenevaist silmist tundmata,
suur igatsus, mis hõõgub hinge vilus:
kui kaugel vabaduse aate maa!

Hing.

Hing on kui kinni pandud raamat
ja imelisi mõtteid täis.
Kui mängitakse hinge draamat —
Aeg vaatama vast üksi käis.

Viib nägemata hinge rada.
Hing tunderikkail tundidel
kesk kallistust võib unustada
ja läheneda kaugusel. —

Rahumõte.

Oh sünnis rahumõte soovile:
nii ühteviisi, igapäevast laadi!
Ju lootused on lõpnud rinnasse
ja mälestused, mida kaugelt saadi

Kui läksin ilma õnnest unistes
ja silmis paistis hinge ilu sära,
kui igatsus ja valu südames:
mult, kahetsetavalt usk võeti ära!

Rõõm — unustus. Mu laulud — leinajad,
neis kostab kurblik muinasjutu kaja.
Aeg muudab kõik, viib mulda armsamat!
Ja süda on täis nukrust eluaja.

Hing tiivuline tõttab — ilmas veel
on Elul teadust, tähti, tulevikku
nii ühteviisi järgestamas aja teel —
ja noor ja vana läävad vastastikku!!

Kevade igatsus.

Ma ootan kunas jõgi sulab
jää tõkked murrab tõusu all.
Mul soontes veri ringi vulab
Kui inimesel elaval.

Sest kaugel jõgi on mu meeles,
ja vetepeeglis päikene
ja tuul, mis räägib lainte keeles
mu sala igatsusele.

Kord kunagi kõik jõuab — kuhu
ei küündu tung, ei teadmine.
Kui tõusev jõgi tõkked uhu
ja vabaks saa, hing, endale!

Sinilill

Üks suini hääbuv lilleke
wõis armastuseks asja anda.
Muu on kõik elus üürike,
kõik hädad jõuan naerdes kanda.

Kuid sinilille kaotades,
mis minu hinge ainus vara,
mul tarduks veri südames.
Hirm mõistusetaks teeb mu ara.

Mu meeles magus lille õhk,
mis noorusest ja õnnest mahe,
kui elus tume mure rõhk:
lill päiksest soe, ei hingel jahe.

Mu sinilillest — süütusest
ei tea armas inimene,
kust pärit ta, mis kevadest?
Ta elulill on igavene.

Ta päikene on armastus,
mis hinge igatsuses asub.
Mu elus ta on iludus.
Mu vere väest ta ükskord kasub.

* * *

Kui kahekesi laanedes
me uitasime noores eas
ja paleusi puhtuses
võis näha meie endi seas:

Siis soov mul sündis südamest,
mis ütlemata ainult ilus:
„Sa kõigist ilma lilledast
too sinilill, mis vargselt vilus!“

Varajasel kevadel.

Helgetab, pää kohal kiirgab päike,
üle soo käib soe ja rõõmus tuul,
kostab kohin, paistab oja läike.
Leian sind, mu kurb ja lapsik luul!

Kui maa rinnas jälle elu tärkab,
mineviku mures ärdub meel,
imelisi ihaldusi ärkab
rahutult mu rinnas suve eel.

Näeks üht sinilille, mis on minu
igatsuse ilu aladelt,
kuuleks metsas ainukese linnu
oma armastuse kevadelt!

Suvi.

Ma laman luhal kesk heina
ja unistan suvedest
täis kauguse helget, leina,
mis tõuseb mu südamest.

Mu meeles viimane suvi,
ta sinine mälestus,
kus maetud elulik huvi,
arm, iha ja igatsus.

Ja suve sinises varjus
kui kahtleja seisad sa,
hing, kes nii paljuga harjus
üht hinge ei unusta.

Mere kaldal.

All meri virvendab ja voogab,
sääal aurulaev läab kaugele,
kust värsket tuult mu näkku hoogab
ja sinab ulgumere tee.

Puud kaldal õelmist pudenevad,
jasmin veel õitseb lõhnades,
mis siniõhus ülenevad
mu haiget südant suudeldes.

Ei püsi paigal ma, ei harju
kui kaugemeelne mustlane,
näen merel saare musta varju
ja sini randu soovile.

Viib meri taeva kaare taade,
kus elutseb mu igatsus.
Kui vang on kurvameelne vaade,
kel alaline unistus.

Siin iganevas elu vaevas
poeb hinge õnnetuse aim.
Lääks — lõputa pää kohal taevas —
kui rändaja, kel vaba vaim!

Luuletajale.

Algjõulikku luulet siis austa sa endas
kui kasuta teadus ja tarkus ja arm:
siis üleneb hing, kuhu igatsus lendas.
Las tapis su tundmused tõde nii karm.

Kurb tõde jääb maailma hädade külla,
ei võitleja vaimule vabadust too,
kesk rüvetud ilma ei inimest ülla,
ei orjade ohule lõpetust loo.

Kuid luule kui päästja on armetul ajal,
kui vangil üks igatsus, õigus ja hing,
kui mõttelend lõputa laotuse rajal,
kus uurijal tühjuses tähtede ring.

Las võimetu kurtmine aega neil viidab,
kel troostita teaduse, elutõe aim.
Kuid luule su hingega ühtudes kiidab:
„meil üleneb üksinda julguse vaim!“

Videwikul.

Hall videviku tund
kui sajab rasket lund,
on valges lumes puud,
ei taevas tähti, kuud:
kui meie, sõbrad käime kahekesi.
Meil kurblik elu alg
nii nagu sinu palg,
kui lapsel paistab see
nii õrn ja ahtake,
kus vaikselt võrsub valu, silmavesi.

Kesk ämarat alleed,
kesk pehmet, lumist teed,
kesk tule ridasid
me kurbi saatusid
ja meid on ühendanud ühisvalu:
see on kui sõnata
arm hingel hingega;
kui kannatus, kui usk,
kui aate laste tusk,
et elus kõik — ehk midagi ei palu.

Mis meid ühendab?

Mis meid ühendab ilmas üksteisega?
Kas on igatsus hingede vahel,
arm seob üksikud südamed ihkega,
mis on vahest kui vangide ahel?

Läbi elu on õrnemad õnne keed —
kui meid saaksivad kõita veel aates!
Kui meid kokku kord viiksivad elu teed!
Usk on salaja hinge mul saates.

Mu hing.

Tule tagasi, mu hing, kus eksid
sa igatsuse laanedes,
kus sinav taevas, hiilgav päike
sind meelitab ka raugedes.

Sa kahtled veel, ei tea kas võita
siin rahu, — armastusega
end kindlalt elu külge köita
ehk kaugeid teesid hulkuda?

Neil teedel mässab metsik maru,
teekäijat piinab külm ja nälg.
Kus oled sa, ei saa sa aru!
Siin verine su iga jälg.

Kurbilusat ja rasket saatust
ma tundsin juba lapsena
kesk lumist lagendikku seistes
ja unistades üksinda.

Kahekesi

Pikk oli see jõgi kui elu.
Me käisime kaduval teel.
Sa sõudsid ja tüürisin mina.
Ei otsa jõel — elul näi veel.

Sa lugesid Taaveti lugu
kui kalda pääl itsime siis.
Ma mäletan: „Jõudev õõ armu
ju otsatu kõrbele viis.

Sääl tõusivad templite tornid
ja puhkas Jerusaleml eel,
ta võitudest unistas prohvet
ja kostis kuldkannelde keel.

Kuid üksinda olles kurb Taavet
õöd, kõrbet jäi vaatama eel,
kes hingasid üksteise hõlmas
truult, õndsalt — nii hingavad veel.

Kes oleks nii kui on öö, kõrbe!
Sää! siidistes telkides tal
ju magasid naised — kuid ainult
üks armas on päikese all.

Ei olnud see temal — kuid oli
hing imelist igatsust täis,
kui laulis ta pimedal öösel
ja Jumala palvele käis!“

Sa lugesid — nagu kõik elaks!
Mind muinasjutt endaga viis,
sest praegugi vaba ei ole:
sa lõppu ei lugenud siis.

Kaks üksiklast.

Kesk punast kõrbet paistvad pyramidid
ja loodeneva päikse verrev viir.
Kõik pilved taevas nii kui õrnad siidid,
kus heleneb ja varjub viimne kiir.

Neis nagu ära unustatud maades,
kus hääbunud on julge Elu jälg,
mees rändamas käis kõrbes tunda saades,
mis tähendavad üksildus ja nälg.

Õöl igavesed tähed paistsid vastu
säält võõrast kaugusest, mis piirita.
Ei üksigi hing või lähemale astu
ta igatsusele ei talle ka.

Liiv langes kahisedes kõrgustikul
ja nagu sammu kaja kostis see
kui ajad lähenesid igavikul
ja tõi teist üksiklast ka siia tee.

Mees :

Mu järgi kõrbesse sa tulid, naine,
ja tasandikul tahad unustust!
Algjõuliselt ka siin lõõb liiva laine,
aeg pyramidis näitab püsivust.

Ja näitab kuidas kõrbeks ümber muutnud
on muistse a'a kultura kuulsad maad
ja häwitanud rahvad, kui ei suutnud
siis õiget eluseadust täita nad.

On võimetus kui inimese vanne,
kes üksi on kesk loodust vägevat,
kel elu suur ja hiigla ülesanne,
kes tunneb oma saatust armutat.

Naine :

Mind põgenema siia sundis sama
kurb, üksik jõuetuse tunne säält:
suurt üksildust ja rahu armastama
ja kuulma pühaliku Elu häält.

Siin kõik mu ümber õige, suur ja vägev,
ei haava inimeste alatus.
Hing on kui terveks saanud, kõike nägev,
on kõige vastu osavõtlikkus.

Ei tunne tühjust tervel olemusel
ja otsin Jumalaga lepitust.
Teed kauged avanevad igatsusel,
täis üliinimlikku ilmuvust.

* * *

Kesk punast kõrbet paistvad pyramidid
ja loodeneva päikse verrev viir.
Kõik pilved taevas nii kui õrnad siidid,
kus heleneb ja varjub viimne kiir.

Ühel kevade päeval.

Emä sõnade järel.

„Oh miks sa kurdad, tütrekene,
nii nukrasti ju noorelt mull'!
Teeb vanaks mure igavene
ja tõsidus, mis hinges sul.

Oh mängu, rõõmu, laulu kaja!
Kui imeline suve viis!
Sa ole eluarmastaja!
Maailm on nüüd kui paradiis!“

Mull' läbi akna paistis aiast
seesama hiilgus, õnne püüd. —
Hing eksiv tuli ilmast laiaist:
kuid kevade on kadund nüüd!

Õnn, jää terveks!

Ema surma puhul.

U
nenäos ja armastuses
tuksub süda elule.
Kustumata igatsuses
kaovad mõtted kaugele.

Armastan ma õnne, lootust
kauge igavikuga —
elu, surm täis kõrget ootust.
Kuhu poole pööran ma?

Hinges kostab mure kaja,
eluvõitlus kutsub mind.
Üle igaviku raja
õnn, jää terveks, jäta mind!

Puiestikus.

Maas pikad varjud päeva algel,
suur rahu avaral alleel;
ma uitan rohelistel valgel,
mis värisedes mängib teel.

Kesk metsa lagendikku paistvad
need lõhnalised, valged pään,
need lilled sini õhku haistvad
ja tundvad päikse armu hään.

Mäe kingul puiestiku peidus
näis meri mõõtmata ja lai.
Oh, leinalise kutse leidus!
Mu meel nii häkki ärdaks sai.

Mu suvi on kui sonimine,
mis õnne järel janunes.
Mu lapse lootus luuleline,
mis kurdab hallis kauguses.

Nüüd löövad kirikute kellad
sään, eemal müriseb suurlinn.
Oh põrmu vaovad õnned hellad
ja valud, millest vaikisin!

Piirita saar.

Ta sumbunud, tolmusest linnast läks ära:
kus mudane mere äär haises ta ees.
Ta pää kohal taevas täis päikese sära.
All kivi pääl istus nii mõttis üks mees.

Veest kaldale uhutud lootsiku kere
sääl kõdunes kaduvust tähendavalt.
Veel lenneldes tiivutas kajaka pere.
Üks valendav puri jäks pilvede alt.

Kus saare must vari kui viivutas meres,
sääl ülenes häkki üks vahune voog.
Tuul puhus ja rahutust tundis ta veres
ja hinges käis uudsete huvide hoog.

Ta arvas, kes olla võiks mees sääl nii mõttis
kui kõikidest lahkunud lauliku hing,
kel igatsust meri kord vangj vist võtis,
või tagapool merd olev otsatu ring.

Salk põuaseid pilvi, mis paistsid nii valged,
siis kogusid kokku — kui ohutus kiir,
nad peitsivad päikese hiilgavat palget
kui üle maa laienes varjude viir.

Tuul tasane tuhinat tõstis ja ruttu
käis kahinal pilliroos kallangu eel.
Ju voog ajas vooguga läiklede juttu.
Tuul naisel ta loorisid liigutas teel.

Ta ligi ja kaugel kui tundelik tuttav
näis nukrale naisele olevat siis:
on temale armas tuul edasi ruttav —
kui mõistmata minek, kui saatuse viis!

Mees merele purjetas enne kui tema,
mees võõrastel randadel rännates käis.
Meest näitas ilm kauge nii avatelema,
ilm kauge, mis valesid, õnnesid täis.

Käes kindlasti, kärmesti käisivad mõlad,
maa vajumas vette ju sõudjale näis
ja hõbe vee sulinad, lainete kõlad
on lootsiku ninal, ring pãras veel käis.

Saar sinendas soovide viimasel sihil.
Ilm mõõtmata merde kui muinasjutt jäi.
Ta läks nagu patune peetaval pihil
ja elu teed enam kui ori ei käi . . .

Kui taganeks mõtteta minevik kaugel
ja kurbtuse, murega koormatud päev
täis pahasid piinasid! Pidunes laugel;
kui unuks ja oleks kõik maha tast jäev.

Üks silmapilk suuruseks sündida lasta
siis sügavas südames ülemat hääd!
End mere vee vilusse voogusse kasta
ja tunda kui pehmelt tuul silitab pääd.

Hää endaga olla, teed ohtlikku käia
ja otsida altarit endale tal,
kus südame palvet võib pidama jäia
ja puhata siniste taivaste all.

Kus vabaks võiks saada ta saatuse survest
kuis lapsena tal oli unistav luul:
et imelik hing nagu puhkev lill urvest
nii eluga ühtub kui loodusel muul.

Kui saaksid need soovid tõeks Piirita saarel!
Ta sinna kui koduta mustlane lääks,
sest kodu on mustlasel igal maa kaarel,
kui rännates ainult ta otstarbet näeks.

Kui minna võiks õhtust ta hommiku poole
ja põhjast siis lõunasse rännata veel,
küll unustaks tuhande tühise hoole
ja tuhanded tusad ja tundmused teel.

Nii otsinud rahu ja leidnud on paljud.
Ei mineja tagasi tule üht teed.
Ta teretas kaugelt ju Piirita kaljut,
kel ümbruses sügavad, sinavad veed.

Tal külma ja kaljuse kallima kõrval
maas pikali olla siis oli nii hää
ja käega ta silitas sõmeral sõrval
ja kivise rinnale laskis siis pää.

„Kui rutuga ajad kõik mööda on läinud!“
Ta mõtles ja ümistas tuttavat viit.
„Maa mitu kord päikese ümber on käinud?“
Oh, kuhu kurb igatsus põgeneb siit!“

Tal minevaid aegasid, omasid kallid
ja hellamat emakest mäletas meel
ja elu ja ihkeid ja ooteid, mis hallid,
mis Piirita saareni küünduvad veel.

Ta vaate ees kaduvus võrkusid kodus,
et varjata kurbtused, kutsed ja süüd.
Kuid ometi helendas kauguse udus
ta nooruse arm nagu unistus nüüd.

Üks vaimustus oli kord ühte neid liitnud.
Kas teine nii tundis ja mõtles nii veel!
Kui unenäos oli ta aegasid viitnud
ja ootanud enese saatuse eel.

Ja otsinud tõe kesk petusid õudsid,
truuks endale jäänud on enne ja nüüd!
„Hing, kas sa liig vähe veel eneselt nõudsid?
Mis surub su südant kui õnnetu süüd?

Sa inimest kõrgele tõstsid ju ammu
kui keel'tud puu viljaga kiusata said . . .
Sa tegid siis süüdlase suurema sammu
kui oli su päralt veel Eedeni aid . . .

Sa mõtlesid palju! Kuid mis on kõik mõtted!
Kui mataks ju unustus magama nad!
Kui tarretaks rinda kõik tungid ja tõtted!
Suur igatsus üksinda pühendab maad . . .

Oh tagasi pööra sa, eksinud naine
nüüd enese Jumala juure, kust sa
üht eksiteed lahkusid kui sind õnn maine
kui sootuli meelitas petlikuna!

Veel usus on suurema hinge symbolid
ja tundmata, imelik, üllatav jõud.
Kuid väeti hing, elust kui ohvrast sa hoolid,
mis lepitas ära su tühjuse õud.“

Veel lapsena tahaks ta olla ja usku!
Kui armas on aasta, mis kurtmata kaob!
Küll juba on tunnud ta häda ja tusku
kui tulevik elutõest ahelaid taob.

Oh õnnelik üksildus! Kuhu ta vaatas,
säälsulasid pilved ja sinetas võlv,
mis pääkohalt alates maailma raatas
ja uduselt merega ühines nõlv.

Kuis kiirgavad valgused õhus ja kauge
ilm sinetab varjates saladust suurt!
Ka õhtu eel päikese soojus ei rauge,
maad niisutab kaste ja roht ajab juurt.

Üht mälestust otsis ta sõmera liivalt,
kus luite käär kumendas kallangu eel,
saart ümbritses mere pool vee äärde viivalt
kui madalik uhtjate voogude teel.

Siis silmates mere vee seljale üles
see valendav puri säälsüksinda käis
kesk salalist ulgumerd kauguse süles
ta kõikudes vee, taeva vahe pääl näis.

Läks puri ja igatsus ise nii ilus
sel veereva päikese valgusel näis,
Teel kohises ääreta vee väli vilus
ju naine veel kaugele merele käis.

Ei teadnud nüüd isegi kuhu ta sõudis
kui pilvedel punas veel õhtu maa kaar!
Kuis nõrkenud kätega tüürida jõudis?
Kesk merd juba ämardus Piirita saar.

Tõde ja Luule.

See Tõde on, kes raskelt rõhub.
Ta ahelaid ta ori lõhub.

Ma seda Tõtt ei teeni, kuule.
Tõest kõrgem mulle minu Luule.

Et mind ei piinaks ea pikkus,
ei kõidaks elu harilikkus!

*

*

**

Kesk löökisid ja igapäevast elukära,
kesk aasta aegade uut vahetust
ma olen kartnud ühte ootmatust:
et minu armastus must lahkuks ära.

Täis kuivi lehti sügise teel kahin hilju,
mets kollane kui preester palve rüüs.
Kurb, vaikinud hing elamise süüs.
Oh elupuu täis ärakeel'tud vilju!

Nüüd hää on olla üksi, ärdalt ligistikku
mul armastusega kui sureb maa,
ei enam sinuga siin kokku saa.
Me kaunid päevad aeg viis igavikku.

Ja sinilooris meie sureline Saatus
sel kaugel teel, kus päevad kaovad, käib
ja õnnetumaid õnnistavat näib.
Oh rahu olgu terve elu vaatus!

Vahekord.

Miks on käed sul nii õrnad kui lille keed,
nii jõuetud, nõrgad ja väiksed need?

Kas armastuseks veel püsiksid?
„Kas oled sa hää?“ mult kui küsiksid.

Su silmad kui kesk metsa sinised veed,
kus kurblikul hingel on üksikud teed.

Kas mäletad kevade päeva sa
kui läksin teerada su järele ma?

Sa kuulasid vaevalt mu vabandust siis
ja läksid kuis õige naise viis.

Kui otsisin oma paleust,
sind juhus viis jäljetult eemale m'ust.

Nii läksivad aastad, tööd sundsid mind
ja mured siis maani muljusid sind.

Kuis tundsid tuska ja armastust sa:
ei hoidnud sind keegi küll armsana!

Nüüd mustas kleidis sa muidugi käid
ja kõikidest lootustest ilma jäid.

Kuid sulle ma tundmata sõbraks jään,
sind mures ja võitluses toetama lään.

Sest on käed sul nii õrnad kui lille keed,
nii jõuetud, nõrgad ja väiksed need.

Kui suurdub su südame valu ja tusk:
sind troostib mu aumehe kurblik usk.

Jaani ööl.

I.

Nad ligi seisid ja olid heitnud
üht katet eneste üle nii,
et naine mehe varju end peitnud.
Õõ, mu ihad sa eemale vii!

On valus aimdus, ma ses ei harju:
laps enam olla ei kaua saa!
See elu heidab ju hinge varju!
Jää mulle pühaks, nooruse maa!

II.

Nad hõiskasid ümber jaani tule
ja kõlavalt kostis laulu hääl.
Kuis tulesid palju põles kaugel
ja mängiti eemal mägede pääl!

Nüüd vaiki on orud ja vainud ja küngad,
must pimetus unistab künnetud maas;
ju õhtu pool kerkivad pilvede rüngad
ja kahinal kuulatab kuivanud aas.

Lööb välku ja müristab piiravalt õhus,
Mul jõulises üksuses üleneb hing,
nutt naeruga tantsib, lein lahtub, mis rõhus.
Teel ristikhein õitseb, hää lõhnade ring.

Ma hellitan puhkevat igatsust põues
ja sonides sumedal suve õöl käin
ja imestan välku, häält vägevat kõues
ees tundmata kaugusi kuulama jäin.

1904 a.

Päevane teekond.

I.

On püha vaikus tanumil ja tolmuta maanteel.
Mäe harjal tiivulise koidu kumav helge.
All luhal hämar, kostab tirtsu viisirikas keel
ja kaste rohul, lilledel on hõbe selge.

Ju sätendades tõuseb päike aasal ülesse
ja metsa kohutab säält sööma läinud hirve,
maa pääle saadab pikad kiired, koidu kastesse
lõõb oma seitsme värvilise ilu virve.

Kord lehtpuu salus üksi huikas hele linnu hääl,
nüüd kooris kostvad teised nagu naeru kajal
ju läbi heliseva hommiku nii siin ja sääal
puu okstel hüppates ja lennul tuule rajal.

Üht mälestust ma meeliskelenendsest elust maal.
Külm kaste karastavalt tundub paljail jalul.
Siin olen ma, mets uhke, väle orav oksa naal,
kesk hinge üksildust laul vaiksel leinavalul.

II.

Oh igavene suvi, sõber kurva hingele
kui rännates ka igavikku lähed sina.
Sul siidi pehmed tuule tiivad, sini õhu tee.
Kuis ihkan tõsist linnupriiust tunda mina!

Kuid uimastav ja sume päeva palavus on siin
ning lõhnab nārbuvate õite armu iha,
kāin igavalt kesk võõraid välju : mul on janupiin
ja valu pāikse põletusest ūmber piha.

Kuid ūle välju tuleviku lootus tervitab
neid kūlvajaid, kes kaotasid siin higi rammu.
Ōnn nende tōõl. Teel rāndajale ainult osaks saab
paik puude aluses, mis pūha olnud ammu.

Mull' hiies hinge muistse aja laulud kajavad
kui palub salapāraline puude kohin
ja okstelt pudenevad ōelmed pāha sajavad,
vett pūhast ohvri hallikast ma juua tohin.

Kes puhkate, te mälestus jääb hiies elule,
saab kõrgeks paleuseks ilus hinge iha.
Kui ohvri suits mu elumõtted tõusvad ülesse
siit vabaduse poole, kus ei kiusa viha!

III.

Mäe küngastel ja oru põhjas loogleb kitsas tee,
mis ikka edasi viib eha valu valgel
kui loodeneva päikse kuma luha järvele
on virvendava paiste heitnud õode algel.

Kui annaks kätt — nii puudutavad kaste pisarad,
mis langevad ööpilvist nägemata, hilju.
Maa, päikse mõrsja tunneb õnne kestvust
kenamat
ja jõudu andvas kastes joodab suve vilju.

Ja Ämariku eemal' hoitud armu igatsus
on valvel Koitu ootes kõrgel sini saalis,
on üürikese õnne aja eelne unistus,
kus paleuslik meele puhtus paiste maal.

Õrn, roosa jumeline värv on valgeis joonedes,
mis aralt langevad mäe harjadele ainult
kui päike peituneb teekonnal taeva kauguses
ja valge udu tõuseb sala üles vainult.

Mul värisevas udu looris ärkab unistus,
aeg mööda läinud, mille päevi pikas reas
kui last mind piiras olemuse salapärasus,
ei tunnud võõra olevat end selle seas.

Oh lendav, kergemeelne tuul vii tervisi! Su tee
viib nooruse maist üle kõites hinge kõisi.
Vii kaisutusi minu mägedele, järvele,
mu kodu katusele puista valgeid õisi!

Kus nägemata ilukohad, noorus, kevade!
Veel tahaks ruttates kord elust läbi minna
ja läbi lapse east lahutava kauguse
ses laulus hüüda: jäägu mälestused sinna!

Uni.

Sa tiivad alla langetad,
mis õrnast siidist pehmemad,
must õõde lind.
Kroon pääs sul taeva tähtedest,
pilg vangistavalt kaugusest
nüüd vaatleb mind.

Sa tiivad alla langetad,
mis õrnast siidist pehmemad,
must õõde lind :
kui põgenejat hädadest,
ka maha jäetud enesest,
sa varjad mind!

Üliinimesed.

Teid ülistasin, hellatasin lapse meeles
ja teist üks viis veel väriseb mu laulu keeles
kui teie loorberid ma unistusi salmin,
kui teie prohvet elu alanduses valmin.

Lõõb tuhmiks vaade, lohku jäävad lapse palged,
teel igavikku veerevad mu päevad valged:
ei tule teid! Kui lukus seisvad teie ilmad
ja läbi aja müüri vahtvad vaimu silmad.

Te elutus jääb nägemata nagu aade.
Siin minu ümbrus, mille õudsust vastab vaade,
kui kustub teie kuningliku kuue sära
kesk argipäevsust, hädasid ja ohtu ära.

Siis olgu usk, mis teie sisse mul ei raage,
veel surma kindel: on ju aeg ja elu kauge,
et ilma sündida võiks üliinimesed
ja nendes tõestada end algjõud igavesed.

Meteor.

Ma leidsin musta, raske kivi: meteori.
Mis juhtus, et sa jätsid lennu, hiilgva loori?
Õõl ämaral kui valvas sureline saatus,
siin lõpis sinu ilukäigu viimne vaatus.

Ei ilmaruumis kordu sul teekonna tiirud,
ei loida enam sinu ümber hiilge viirud.
Kesk meteorisid, komeetisid ja päikseid
küll ringi uitab veel su taolisigi väikseid.

Must raudne kivi — nii kui üksus veel sa kestad
ja Maaga kõigest kadumisest, algjõust vestad.
Ma surun sinu külma raua vastu palget:
ka minus on kõik olemuse võimed, alged!

Kauguse poole.

See aeg, mis enne mind läinud ju
on õnnetu aeg täis valet.
Kui oli veel teadus võimetu
kui kurvad tarkade paled.

Ka nüüdsel ajal on eksipüüd
ja võimetus rõhub rinda.
Kuid kostab aegade võiduhüüd,
kel elu väärtusi, hinda.

Kui tuleb teaduse aate riik :
ta ikka on ees, ei taga,
Ta teel on maetud mu mõtte piik
Ja vaim kui valvel on vaga.

Oh tulevik, teen su altril tuld !
Kui aegade valgus valmis —
mul virgus vaimustus varakult,
kõik tunded laulude salmis.

Läab looja mu elupäikene :
laul, kosta kauguse poole !
Mu sihil sirendab linnutee :
vii tervisi tõusvale soole !

Sisu:

Mu luule	1
Mina	2
Lapselik unistus	3
Kui jõudwad maa pääl aasta miljonid	4
Tee kodu wiis...	5
Hilja	6
Leinalise öö	7
Õhtu sumiseb...	8
Elumõte	9
Ja ometi ükskord	10
Kui lill suri	11
Hilisel sügisel	12
Enne lume sadu	13
Talwe õhlul	14
Laul ilma sõnadeta	15
Üksik täht	16
Palwe	17
Hing otsib üles teed	18
Aeg läinud mööda...	19
Haua wahedel	20
Enne ja nüüd	21
Oh ärka unistusest!	22
Teomehe unenägu	23
Waremetel	24
Rahu	25
Wäljadel	26
Laul mu armastusele	27
Tempel	28
Elu teatris	29
Ühel ööl	30
Tusk	31

Päew	32
Elumure	33
Kuis kardan ma...	34
Troost	35
Õud	36
Painajad	37
Venus	39
Maailma kurbtus	41
Hing	42
Rahumõte	43
Kewade igatsus	44
Sinilill	45
Warajasel kewadel	47
Suwi	48
Mere kaldal	49
Luuletajale	50
Widewikul	51
Mis meid ühendab ?	52
Mu hing	53
Kahekesi	54
Kaks üksiklast	56
Ühel kewade päewal	59
Õnn jää terweks !	60
Pulestikus	61
Piirita saar	62
Tõde ja luule	71
* * *	72
Wahekord	73
Jaani õöl	75
Päewane teekond	77
Uni	81
Üliinimesed	82
Meteor	83
Kauguse poole	84

Sama autori poolt
ilmunud 1913. a.

NOVELLID

Trükiwead:**Trükiparandus:**

lhk.	rida		
1	7	,—	—
1	11	.	,
12	4	Sääl	sääl
15	6	Kui	kui
17	4	Kus	kus
25	11	,	.
28	2	Kus	kus
28	6	—	—
29	7	,	.
34	1	Kui äkki otsas mu õnne lootus	Kui äkki otsas on mu õnne lootus
39	2	,	.
40	3	oh	Oh
43	16	ja	ju
43	16	!!	!
44	6	ja	ta
44	6	Kui	kui
46	11	lilledast	lilledest

HIND 1 RBL.